

Motion till riksdagen
2006/07:Kr306

av Marianne Berg m.fl. (v, mp, c, fp)

Kultur för lika värde gällande homosexuella, bisexuella och transpersoner

1 Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ge Nordiska museet ett samordnande ansvar för den HBT-kultur som har skapats och kontinuerligt skapas i vårt land.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om HBT-frågor och HBT-personers situation inom idrottsrörelsen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om HBT-frågor och HBT-personers situation i trossamfunden.

Fel! Okänt namn på

2 Riksdagens HBT-grupp

Riksdagens HBT-grupp är ett tvärpolitiskt nätverk i Sveriges riksdag som diskuterar och utarbetar förslag till riksdagsbeslut kring lagstiftning som berör homosexuella, bisexuella och transpersoner. Totalt deltar ett 60-tal personer i gruppen. Motionen är undertecknad av en riksdagsledamot ur varje partigrupp som deltagit i nätverkets arbete med motionen. HBT är en paraplybeteckning för homosexuella, bisexuella och transpersoner. Homosexuella och bisexuella är män och kvinnor i olika åldrar med olika etnisk bakgrund, religion och politisk uppfattning. De kommer från olika samhällsklasser, från städer och från landsbygd. Det enda som skiljer dem från heterosexuella är att de har förmågan att älska och känna sexuell attraktion till någon av samma kön. Med transpersoner brukar man avse transvestiter, transsexuella, intersexuella, dragkings/queens och andra personer som har en könsidentitet, eller ett beteende, som tidvis eller alltid skiljer sig från vad som utifrån stereotypa men utbredda föreställningar kan förväntas beroende på deras biologiska kön. Det kan också vara individer som av omgivningen uppfattas ha eller ge uttryck för en avvikande könsidentitet, till exempel genom att deras könsidentitetsuttryck tidvis eller alltid skiljer sig från normen för det kön som registrerats för dem vid födseln. Transpersonsbegreppet som politisk term förutsätter inte att individen själv identifierar sig som transperson.

3 Våra utgångspunkter

Alla människor har vissa gemensamma grundläggande behov. Till dessa hör behov av kärlek, sex, trygghet och gemenskap med andra människor. Kärlek är en viktig drivkraft för såväl en personlig som samhällelig utveckling. Vår utgångspunkt är att kärlek och sexualitet mellan människor av samma kön är lika mycket värd som kärlek och sexualitet mellan människor av olika kön. Alla skall kunna leva ett värdigt liv, oavsett sexuell läggning eller könsidentitet. Tyvärr finns det i vårt samhälle ett förtryck av homosexuella, bisexuella och transpersoner, vilket bland annat tar sig uttryck i form av trakasserier, våld och diskriminering. Riksdagen uttalade redan 1973 i utskottsbetänkandet LU1973:20 att ”en samlevnad mellan två parter av samma kön är en från samhällets synpunkt fullt acceptabel samlevnadsform”.

I regeringens proposition 1986/87:124 heter det att ”den enda säkra skillnaden mellan homosexuella och heterosexuella är att homosexuella känslomässigt dras till personer av samma kön. I homosexuellas och heterosexuellas förhållanden finns motsvarande känslor av vänskap, omsorg, lojalitet, ömhet, kärlek osv.”.

Trots dessa ställningstaganden finns diskriminering även i lagstiftningen. Bristerna består till stora delar av att lagar och praxis inte är anpassade till den verklighet som råder samt att de i många fall missgynnar personer på grund av deras sexuella läggning eller könstillhörighet. I denna motion, som är ett resultat av vårt samarbete, föreslås sådana förändringar som vi anser är vik-

tiga att genomföra för att målsättningen om ett pluralistiskt och mångkulturellt samhälle skall kunna uppnås. Denna vision innebär ett samhälle fritt från diskriminering, våld och fördomar mot personer på grund av deras sexuella läggning eller könsidentitet. I denna motion tar vi upp sådana frågor som behandlas i kulturutskottet.

4 Samla uttrycken och spåren av HBT-kulturen för framtiden

Att de kulturella uttryckssätten har en kraftig betydelse för att påverka attityder och fördomar är ovedersägligt. Vi anser därför att det är angeläget att kulturaktiviteter erbjuds där homosexuellas, bisexuellas och transpersoners situation uppmärksammas.

Situationen för HBT-personer är i dag väsentligt förbättrad om man ser tillbaka bara några årtionden. Vägen till en förbättrad syn på HBT-personer har dock inte kommit av sig själv utan är resultatet av en mångårig kamp. Samtidigt som dessa förbättringar inträffat har mångas kunskaper om hur det vanligtvis var förr försvunnit. Det är därför viktigt att HBT-historien dokumenteras och görs tillgänglig för dagens och morgondagens generationer. För att förstå dagens situation är det viktigt att känna till historien. Härigenom påminns vi också om att det som i dag är självklart inte nödvändigtvis behöver vara det för all framtid. I dag är det bara RFSL som dokumenterar HBT-rörelsens framväxt och historia. När förbundet firade sitt 50-årsjubileum 2000 arrangerade Stockholms stadsmuseum en jubileumsutställning, som till övervägande delen byggde på material från förbundet. De museer och andra kulturinstitutioner, statliga eller privata, som finns i dag bortser i mycket stor utsträckning från HBT-personers situation. Några få undantag finns: Förutom den nämnda utställningen på Stockholms stadsmuseum kan också nämnas att Nordiska museet vid ett tillfälle samlat in material om hur enskilda personer upplever hiv/aids-hotet samt Arbetslivsinstitutets utställning ”normen skaver”. Med kultur avser man allt kreativt skapande som lever och frodas i samhället, och den som tidigare har kultur och nu bedrivits av HBT-personer, är en bortglömd del av vår svenska historia.

Även om HBT-historien är viktig kan dock ett HBT-museum innehålla även andra delar. Frågor om olika kulturaktiviteter kan vara viktiga inslag liksom också enskilda personers upplevelser. Det är därför av största vikt att ett särskilt HBT-museum inrättas. Sådana finns i andra europeiska städer med Schwules Museum i Berlin som föregångare. Ett svenskt HBT-museum bör inte vara beroende av privata donationer utan här måste staten ta sitt ansvar. Det ska finnas inom befintlig ram för kulturanslaget och som ett särskilt uppdrag till förslagsvis Nordiska museet. Syftet är att ”få ett huvudansvar för att samla den HBT-kultur som har skapats i vårt land och fortfarande skapas kontinuerligt”.

Fel! Okänt namn på

Genom att ha ett brett perspektiv i utställningsaktiviteter med mera kan en spännande mötesplats skapas. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

5 Idrottsrörelsen

Inom idrottsrörelsen är heteronormativiteten av tradition mycket stark. Homosexuella idrottare förs inte berätta om sin läggning av rädsla för att missa en plats i landslaget eller ett uppdrag som tränare. Inom såväl poliskåren som det militära har det bildats HBT-nätverk. Situationen inom idrottsrörelsen är sådan att HBT-frågorna bör uppmärksammas betydligt mer än vad som har varit fallet hittills. När regeringen i maj 2003 gav Riksidrottsförbundet (RF) i uppdrag att vara nationellt samordningsorgan för Europeiska året för utbildning genom idrott pekade regeringen särskilt på att RF vid genomförandet av uppdraget skall ta hänsyn till den av regeringen beslutade nationella handlingsplanen mot bland annat homofobi. Detta var välkommet, men det är angeläget att HBT-personers situation i idrottsrörelsen uppmärksammas också i fortsättningen. Inte minst gäller detta ungdomsidrottens roll när det gäller att förmedla värderingar och ta konfrontationen med homofientlig jargong, dold eller öppen diskriminering eller ren mobbning av homofobisk eller HBT-fientlig art. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

6 Trossamfunden

Samtidigt som det är alltför inom trossamfunden som nu vågar ifrågasätta konservativa värderingar och verka för öppenhet, respekt och likabehandling så är tyvärr attityden till homosexualitet och könsrollsöverskridande på många håll i trossamfunden mycket negativ. Den negativa behandlingen av HBT-personer kan handla om allt från nedvärderande kommentarer till beskrivningar av homosexualitet som ett hot mot samhället och även om direkta psykiska övergrepp. Detta får inte accepteras.

Den dåvarande regeringen inrättade i samband med skiljandet från staten av Svenska kyrkan ett särskilt råd för kontakt med trossamfunden, där kulturministern är ordförande. I rådet fanns representanter för kristna, muslimska och judiska samfund och där diskuteras frågor av gemensamt intresse för staten och trossamfunden, exempelvis frågor som rör samhällets gemensamma värdegrund. Regeringen bör på lämpligt sätt uppmärksamma HBT-personers situation och synen på HBT-frågor i trossamfunden. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen som sin mening.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 oktober 2006

Marianne Berg (v)

Gunvor G Ericson (mp)

Barbro Westerholm (fp)

Johan Linander (c)